

LABO

magasinet

10 Torstvet Hageby

nr. 4 • 2018

Julekos 12

5 SMAKEN AV JUL

20 JUL I STAVERN

72 BOMILJØPRISEN 2018

I VÅRE HUS SKRIVES HISTORIE
BEGYNNER DIN HISTORIE HER?

NYE LEILIGHETER - HOVLAND PLATA

PÅ TIDE MED ET ENKLERE LIV?

- Moderne, lettstelte leiligheter med praktiske planløsninger
- Garasjeanlegg og heis direkte til leilighetsetasjen
- Kvalitetskjøkken med integrerte hvitevarer
- Romslige balkonger
- Gode sol- og utsiktsforhold
- Få meter til Nordbyen kjøpesenter og flott turområde
- Kort vei til Larvik sentrum

Areal: 3 og 4-roms, fra 73 m² til 95 m² BRA

Adresse: Frøystadveien 4 - 8, 3269 Larvik

Boliger: 35 i første byggetrinn

Innskudd: Fra kr. 1.280.000

Fellesgjeld: Fra kr. 1.920.000

Totalsum: Fra kr. 3.200.000 + omkostn. ca. kr. 6.000

Felleskostnader: Pr. mnd fra ca. kr. 6.550

Avdragsfrihet: 20 års avdragsfrihet på fellesgjelden

TA KONTAKT FOR PRIVATVISNING

Kom og besøk oss i vårt visningslokale på tomten, og bli med opp i råbygget.

Kontakt: Lars Erik Nordrum, 47 89 26 66, lars.erik.nordrum@aktiv.no

Les mer på jm.no/hovland-plata

EN STERK OG SPREK 72-ÅRING

Et år er snart omme og 2018 er det 72. året i LABO sitt liv. Som vanlig så har det vært et hektisk og godt år for LABO.

Vi har fullført byggingen av 24 leiligheter på den gamle bilforretningstomten til Bertel O. Steen i Nansetgata. I slutten av juni flyttet fornøyde kjøpere inn i leilighetene. Prosjektet får mye skryt fra omgivelsene, og ros betyr mye for oss. Vi har bygget to flotte leilighetsbygg som fremstår som et eksempel på en svært vellykket transformasjon av en gammel næringseiendom. I tillegg har Nansetgata, etter rehabiliteringen for et par år tilbake, blitt en estetisk praktfull miljøgate hvor alle trafikanter, myke som harde, kan ferdes trygt og sikkert.

Og LABO skal fortsette byggingen langs Nansetgata. I september overtok vi Nanset Skole etter å ha kjøpt denne av Larvik kommune i juni. Vi har påbegynt arbeidet med å prosjektere boliger, og vi vil avholde en arkitektkonkurranse for å planlegge og forme et best mulig boligprosjekt på tomten. Om 2 til 3 års tid skal

være klart for det nytt LABO-prosjekt på Nanset Skole. Men før den tid, så vil vi lansere det første leilighetsprosjektet på Torstvedtjorden. Det jobbes på spreng i disse dager med detaljprosjekteringen av et nytt LABO-prosjekt med forkjøpsrett til våre medlemmer. Salgsstart blir i løpet av 2019.

LABO er en stor arbeidsplass som sysselsetter 30 personer, og vi er en virksomhet med en stolt og sterk lokal forankring. Det er nå 10500 personer i Larvik som er LABO-medlemmer. Og vi forvalter over 4400 boliger i Larvik, dette utgjør over 20% av boligmassen i kommunen vår. Årlig vedlikeholdes og rehabiliteres boligene for langt over 100 millioner kroner og bidrar på denne måten mye til å skape og beholde arbeidsplasser i Larvik.

Og LABO skal gi noe tilbake til den flotte kommunen vi bor i. I 2016 i forbindelse med vårt 70 års jubileum

etablerte vi LABO-fondet. Årlig deler vi ut 75.000 kroner til et eller flere initiativ og tiltak innenfor kultur og idrett som inkluderer barn og unge. Vi har bidratt med 150.000 til utvidelsen av lekeplassen på torget i Larvik, med balanseballer og morospeil. I tillegg deles LABOs bomiljøpris ut årlig til borettslag som har gjennomført gode tiltak for å skape et godt bomiljø.

Avslutningsvis må jeg også si noen ord om eiendomsmeglingen vår. Eiendomsmegling har alltid vært en naturlig del av LABO sin virksomhet. Nå er det et år siden vi etablerte en felles eiendomsmeglingsvirksomhet med Larvikbanken – Aktiv Eiendomsmegling. Vi ville styrke oss, og vi hadde behov for en fornyelse. Og draktskiftet har vært en kjempesuksess. Oppdragsmengden har økt og Aktiv er en av Larviks absolutt største eiendomsmeglere. Takket være de dyktige eiendomsmeglerne som jobber hos oss!

Asle Granerud
Adm.dir

Foto: Line Loholt

Med disse ordene så ønsker vi dere alle

en riktig god og fredfull jul og et godt nytt år!

LABO

magasinet

nr. 4 • 2018

innhold

Smaken av jul.....	s. 5
Jus.....	s. 8
Torstvet Hageby.....	s. 10
Tema: Julekos.....	s. 12
Tema: Øl - den nye vinen.....	s. 16
Lokale perler: Julestemning i Stavern.....	s. 20
Bomiljøprisen.....	s. 24
Vinnere av LABO-fondet.....	s. 26
Mat.....	s. 28
Tankedryss.....	s. 30
Morosider.....	s. 31
Medlemsfordeler.....	s. 34

12

16

20

26

MEDLEMSBLAD FOR LARVIK BOLIGBYGGELAG - NR. 4 - 2018

ANSVARLIG REDAKTØR
Adm.dir Asle Granerud,
LABO

REDAKSJONSANSVARLIG
Alise Myhre
Alise.Myhre@labo.no

ADRESSE
Prinsegata 4, Pb. 263
3251 Larvik
Tlf. 33 13 85 00
E-post: labo@labo.no
Hjemmeside: www.labo.no

REDAKSJONELL PRODUKSJON
LABO, Delbæk Tekstbyrå AS

ANNONSESALG
Arnt Erik Isaksen
arnt.erik.isaksen@flex-
kommunikasjon.no

PROSJEKTLÉDELSE
OG GRAFISK UTFORMING
H-Design - Hege Svennevig
H-Design@altiboxmail.no

TRYKK
Trykk-Service AS

FORSIDEBILDE
Foto: Bildebank/123rf.com

SMAKEN AV JUL

I disse dager er det høysesong for den lille butikken på hjørnet på Torstrand. Folk kommer langveisfra for å kjøpe sukkerflesk, kokosboller, saft, julebrus og ingefærøl. De tapper riktignok ikke brusen selv lenger, men smaken er slik den alltid har vært. For mange er det selve smaken av jul.

TEKST OG FOTO: Myriam H. Bjerkli

- Vi merker godt at det nærmer seg jul, sier Sigfred Nyquist, daglig leder av Juno Larvik AS. - Resten av året har vi åpent tre dager i uka, men nå før jul har vi åpent hver dag slik at ingen skal risikere å komme til stengt dør. I tillegg sender vi mye i posten, til kunder over hele landet.

Juno feiret 70-års jubileum i 2017, og mange av kundene har besøkt den hvert år siden de var barn, men Facebook og internett har bidratt til at også stadig flere nye kunder får øynene opp for den lille butikken.

- Det er ikke så mange andre som selger hjemmelaget sukkerflesk, forteller Hanne Nyquist, eldste-

søsteren som hjelper til i butikken så ofte hun kan. - Men når folk søker på internett, finner de oss. Dermed får vi bestillinger fra hele landet.

Selv om julen er høysesong, har de tre søsknene, Sigfred, Hanne og Halvard nok å gjøre også resten av året.

- Ellers i året går det mest i rød saft og Junobrus, forteller Hanne. - Det selger vi til en rekke butikker, kiosker og foreninger. I tillegg fyller Sigfred opp over 200 brusautomater i Vestfold. Både med egne brussorter, samt brus fra både Ringsnes og Coca-Cola.

- Vi har brus fra både Ringsnes og

Coca Cola i butikken her også, sier Sigfred og ler. - If you cant` t beat them, join them ...

Juno fabrikker og brusproduksjonen startet opprinnelig i Sandefjord, men allerede i juni 1947 kjøpte søsknenes farfar, Sverre Charles Nyquist, fabrikk. I 1952 flyttet han fabrikk til Larvik, først til Buggesgate, i 1959 videre til Brannvaktsgata, før den i 1970 beveget seg tilbake til Torstrand, der den først holdt til i Huitfeldtsgate, før den i 1973 flyttet inn i de nåværende lokalene i hjørnet Buggesgate/Cort Adelersgate.

Da hadde farfaren gitt seg, og sønnene Per og Thor Arne hadde

”
Vi vet at
mange i byen
vil savne oss hvis
vi blir borte
- det forplikter.

overtatt driften. Deretter var det Pers sønn; Jan-Ivar, som overtok i noen år. Da plastflaskene gjorde sitt inntog og det kom nye regler for brusproduksjon i 1992, ønsket de å gi seg, og Sigfred ble forspurt om han ville overta.

- Hvis jeg hadde takket nei, ville butikken bli lagt ned, forteller han. - Jeg kunne ikke la det skje, men noe av det første jeg gjorde var å sette bort brusproduksjonen. Å oppfylle de nye reglene ville kostet oss for mye.

I dag blir all brus spesialprodusert hos bedrifter på Lillestrøm og i Egersund, men det er likevel lett å drømme seg tilbake til svunne tider i den nostalgisk innredede

butikken. Asina, Ingerfærøl, og diverse typer julebrus med og uten sukker dominerer gulvplassen, mens veggene er dekorert med blant annet gamle brusflasker, skilt og etiketter.

- Vi er stolte av historien vår, sier Sigfred og slår ut med armene. - Det er jo en familiebedrift, og det er nærmest blitt en livsstil for oss alle tre. I tillegg vet vi at mange i byen vil savne oss hvis vi blir borte, det forplikter.

- Dessuten yter vi god, gammel-dags service, legger Hanne til. - Ønsker kundene varene levert eller kjørt hjem, så ordner vi det også.

Det ene hjørnet i butikken, skiller seg likevel litt ut. Veggene er fylt med moderne brettspill. Det er den yngste av søsknene, Halvards domene.

- Det er mange som driver med brettspill, forteller han. - Og selv om det er et nytt produkt her i butikken, så passer det jo likevel inn her. Innimellom inviterer vi også til samlinger, da setter vi opp langbord i butikken, og så kommer det folk fra fjernt og nær for å spille sammen. Det er sosialt og hyggelig. Han ler. - Også drikker de brus, selvfølgelig.

I LABOmagasinet nr. 2 i 2017 fikk du råd om hva som er viktig å huske på når du skal engasjere håndverker til å pusse opp hjemme eller på hytta. I denne artikkelen får du advokatens tips til hva du må passe på dersom du er misfornøyd med håndverkerens innsats.

TEKST: Advokat Trine Hamborg Dahl

HVA KAN DU KLAGE PÅ?

Dine rettigheter og forpliktelser i et avtaleforhold med en håndverker er regulert i håndverkertjenesteloven. Når du har fått utført en håndverkertjeneste, kan du i utgangspunktet klage dersom resultatet ikke blir som avtalt eller at arbeidene ikke blir ferdigstilt til avtalt tid eller avtalt pris.

Derfor er det viktig at håndverkerens oppdrag er definert i en skriftlig avtale. Er det ikke inngått en skriftlig avtale, kan du uansett forvente at håndverkeren utfører fagmessig arbeid, og at arbeidene ferdigstilles innen den tid som er rimelig sett i lys av det som er vanlig ved utføring av lignende tjenester. Foreligger det ikke avtale om pris, skal denne utgjøre «gjengs pris», som innebærer at prisen skal regnes ut på vanlig måte for tilsvarende tjenester på avtaletiden.

FREMSETT REKLAMASJON I TIDE

Det er en utbredt «misforståelse» at det er en fem års reklamasjonsfrist ved mangelfulle varer og tjenester. Det er riktig at det i mange tilfeller gjelder en fem års reklamasjonsfrist, men det er svært viktig å merke seg at mangelen uansett må påberopes «innen rimelig tid» etter at du oppdaget eller burde ha oppdaget mangelen. Fristen er relativ og må vurderes konkret i det enkelte tilfelle, men i praksis vil fristen være

omkring to til tre måneder. Konsekvensen av at reklamasjonen ikke fremsettes tidnok vil være at du taper din rett til å gjøre mangelen gjeldende. Du bør derfor undersøke arbeidene med en gang de er utført, med sikte på å avdekke synlige feil og mangler.

HVORDAN FORMULERE EN REKLAMASJON?

Det lønner seg å reklamere skriftlig til håndverkeren, slik at du unngår misforståelser og kan bevise at du har reklamert i tide. I reklamasjonen bør det fremkomme at du ikke er fornøyd med håndverkerens prestasjon, og hva mangelen består i. En reklamasjon må i ettertid følges opp med en angivelse av hva du mener håndverkeren må gjøre for å løse situasjonen, dersom du ikke hadde dette klart for deg på reklamasjonstidspunktet.

HVA KAN DU KREVE?

Dersom arbeidet ikke er tilfredsstillende utført, kan du holde tilbake så mye av vederlaget som det vil koste å få mangelen utbedret. Håndverkeren har både en rett og en plikt til å utbedre mangelen, dersom dette kan skje innen rimelig tid og uten vesentlig ulempe for deg. Retting skal skje for håndverkerens regning. Avslag i pris kan kreves dersom håndverkeren ikke kan eller vil rette feilen eller mangelen. Prisavslaget skal tilsvare kostnadene ved å få

mangelen rettet. Dersom mangelen er så alvorlig at du ikke kan nyttiggjøre deg tjenesten til det tiltenkte formålet, kan du kreve å heve avtalen. Ved heving har ikke håndverkeren krav på betaling. Du kan også kreve erstatning for økonomisk tap som skyldes forsinkelse og mangel. Erstatning kan kreves i tillegg til retting, prisavslag og heving.

SØK RÅD HOS ADVOKAT

Dersom du er usikker på om du kan gjøre gjeldende innsigelser mot håndverkeren, og hvordan du eventuelt skal gå frem, kan det lønne seg å kontakte advokat for bistand. Et godt tips vil være å søke råd hos advokat på et tidlig stadium i saken, da dette kan sikre at viktige frister overholdes og at man finner frem til riktig krav i den oppståtte situasjonen. Ofte vil det være behov for advokat også for å sikre nødvendig fremdrift i saker der håndverker ikke følger opp en reklamasjon innen rimelig tid.

KAN DU FÅ DEKKET KOSTNADER TIL JURIDISK BISTAND?

De fleste vanlige skadeforsikringer, slik som bolig- og innboforsikringer, inneholder en rettshjelpsfor- sikring som i mange tilfeller gir dekning for kostnader til juridisk bistand. Det kan være verdt å undersøke med forsikrings-selskapet om tvisten du står ovenfor kan gi rett til dekning.

BOLIGBYGGELAGENS
MEDLEMSFORDELER

POLAR kraft

Gjør som flere i LABO:
**BYTT TIL MEDLEMS-
STRØM DU OGSÅ!**

SAMMENLIGNING

Vi sammenligner **MEDLEMSSTRØM** i 2017 med en gjennomsnittlig spotpris i samme periode.

SPOTPRIS ØSTLANDET
41,11 øre/kWh* + 59,90 kr/mnd

MEDLEMSSTRØM
38,88 øre/kWh* + 48,75 kr/mnd

Medlemsstrøm for medlemmer er et produkt kun for deg som nyter godt av Boligbyggelagens Medlemsfordeler. Gjennom våre storinnkjøp av strøm til medlemmer og boligselskap får du de **aller beste strømprisene** gjennom hele året.

Medlemsstrøm har ingen forskuddsbetaling, ingen skjulte påslag og ingen skjulte bindinger

Ring **02006** eller gå inn på **www.labo.no** for å lese mer!

TORSTVET HAGEBY

Har du sett de fargerike og fine barnetegningene på gjerdene som omkranser Torstvedtjordet på Nanset? Det er førsteklasingene og barnehagebarna på Fagerli skole som har tegnet «Drømmehuset sitt.»

TEKST OG FOTO:
Myriam H. Bjerkli

”
Navnet
Torstvet Hageby er ikke
valgt tilfeldig, det skal bli
rikelig med grøntområder,
en lekkert designet park og
en trivelig lekeplass her.

Innenfor gjerdene er også noens drømmehus i ferd med å reise seg. De to første husene er allerede solgt, og snart vil de få selskap av enda flere eneboliger, rekkehus og leiligheter. En hel, liten bydel er i ferd med å vokse opp, totalt cirka 250 boenheter, fordelt på rundt 40 eneboliger og rekkehus, og rundt 200 leiligheter.

Kari Anne Kleiv er salgsleder hos JM Norge, som er en av Norges

største og mest anerkjente boligleverandører. Til tross for at gråværet henger tungt over Nanset denne dagen, er hun tydelig begeistret der hun viser meg rundt.

- Her kan vi tilby helt nye eneboliger i naturskjønne omgivelser, med nærhet til både Fagerli skole og barnehage, sier hun fornøyd.
- Alt du trenger ligger i umiddelbar nærhet, enten du vil shoppe på Nordbyen, nyte stillheten i Bøke-

skogen eller få en kulturopplevelse på Bølgen, er Torstvet Hageby et godt utgangspunkt. I tillegg er det kort vei til E18, noe som også er viktig for mange.

Første byggetrinn består av selveide eneboliger i størrelser fra 130 kvadratmeter til 151 kvadratmeter. Deretter er det tid for rekkehus og leiligheter.

- Vi bygger ut området fra sør og

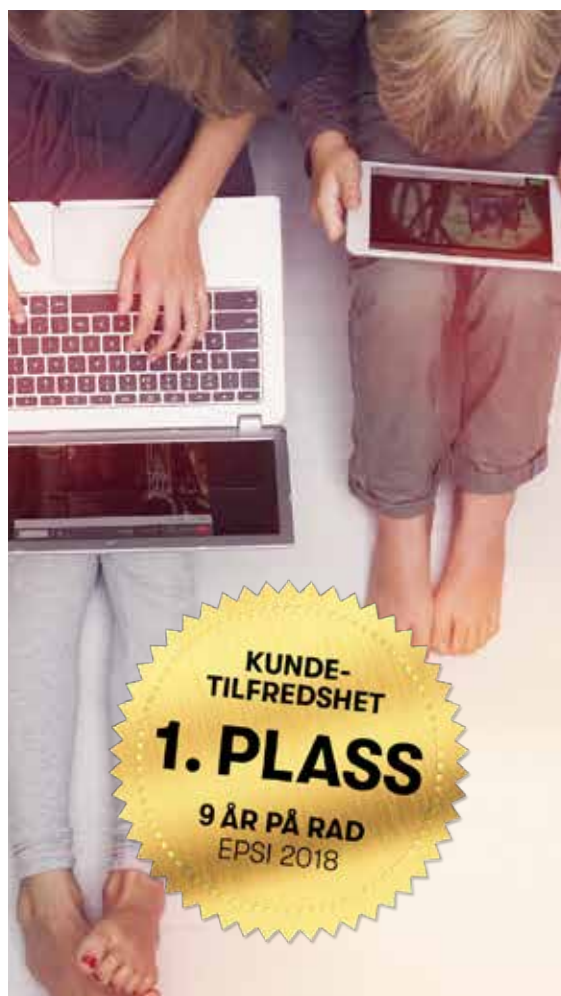
utvider fortløpende, sier prosjekt-sjef hos JM, Svein Hågen Hansen, – slik at det skal være trivelig å bo her også under byggeprosessen. Og navnet Torstvet Hageby er ikke valgt tilfeldig, det skal bli rikelig med grøntområder, en lekkert designet park og en trivelig lekeplass her.

De første husene skal være innflytningsklare allerede i februar,

og mot sommeren skal også de første rekkehusa og leilighetene settes opp. Infrastrukturen i området utbygges av Torstvet utvikling AS, som eies av LABO og JM Norge AS. Eierne deler på utbyggingen av delprosjektene. De første leilighetene er det derfor Aktiv Eiendomsmegling som skal selge, og salget starter på nyåret.

- Vi har allerede merket stor inte-

resse, forteller eiendomsmegler Lars Erik Nordrum. – Det er mange som følger med på det vi driver med, og som er spent på hvordan det blir når det blir ferdig. Det er jo en veldig synlig og stor del av Nanset som nå er i ferd med å bli totalt endret. Han smiler og ser seg rundt på den 64 dekar store byggetomta. – Det kommer til å bli veldig fint.

FULL FRIHET FOR BORETTSLAG OG SAMEIER

Hvorfor skal noen få bestemme hvilken bredbånds- og tv-pakke hver beboer skal ha, bare fordi man bor i borettslag eller sameie?

Med Altibox kan dere få full frihet. Vi ser ingen grunn til at alle må ha samme løsning. Inngår dere avtale med Altibox, blir et av markedets mest fleksible internett- og tv-utvalg tilgjengelig for hver enkelt beboer. Det er bare å velge og vrake.

Og; med Altibox' nye og banebrytende tv-løsning får hver og én mulighet til å velge sitt eget innhold.

Les mer på altibox.no/borettslag

VIKEN FIBER

VI LEVERER
altibox

GÅ
JULEN
I MØTE MED
hvilepuls

Ja, desember er travel, men er det noen vits i å bli så stresset? For er ikke førjulstiden til for å senke skuldrene, kose seg og glede seg over julefreden? Her er noen enkle tips til hvordan du kan få både hvilepuls og juleglede. Og du? Husk at romjulen er en perfekt tid for fysisk aktivitet, så pakk sekken og kom deg ut!

TEKST: Delbæk Tekstbyrå AS og Ifi.no

FOTO: MatPrat, MesterGrønn, Opplysningskontoret for egg og kjøtt, arkiv/bildebank

1.

Unngå shoppestresset

Er du en av dem som venter til siste uka før jul med å gå løs på julegavehandelen? Som alltid ender opp med å velge noe helt annet enn det du i utgangspunktet hadde tenkt, og som attpåtil bruker mer penger på julegavene enn først planlagt? Da er du i så fall ikke alene. Men med noen enkle grep kan alle juleforberedelsene og julegaveinnkjøpene bli preget av kos – og ikke stress, som kanskje før. Sjekk ut disse tipsene til en stressfri julehandel:

* SKRIV LISTER

Spør i god tid hva familie og venner ønsker seg. Noter ønskene og sett opp et budsjett. Jo tidligere

du er ute med å handle inn gave, jo større sannsynlighet er det for at du holder budsjettet.

* TA MED EN VENN

Inviter en god venn med på handleturen, det er mye hyggeligere å handle når man er to! En god shoppingvenn kan også gi støtte og gode råd om frustrasjonen skulle melde seg.

* LEGG INN PAUSER

Det er ingen god følelse når blodsukkeret blir lavt og humøret svinger. Ikke glem å ta pauser og fyll på med både mat og drikke underveis.

* MÅ DU HANDLE TIL ALLE – ALLTID?

Forhør deg på forhånd med de du pleier å handle julegaver til, kanskje du kan kutte ned på noen av julegavene?

* TOM FOR IDEER?

Står du helt fast, er gavekort midt i blinken for de fleste. Med et gavekort kan mottakeren kjøpe akkurat hva de selv vil – når de vil. Opplevelser er også fint å gi. Hva med en tur i teatret, en middag på en hyggelig restaurant eller en konsertopplevelse? En kurv med deilige oster, krydder, en god flaske vin og litt spekemat er også sjelden feil.

Pannekakerøre kan enkelt tas med på tur og smaker ekstra godt når de stekes på bål! Pass bare på å oppbevar røra i en tett beholder, det er ikke noe særlig å få røre i tursekken!

MATPRAT.NO

2.

Juleverksted for liten og stor

Inviter familie og venner til et aldri så lite juleverksted. For hva er vel hyggeligere enn å samle store og små rundt kjøkken- eller spise-bordet for å lage hjemmelagede julegaver? Eller kanskje du vil invitere venninnegiengen på kaffe og kakebakst? Alt blir jo så mye koseligere når man gjør det sammen! Å lage julegavene selv er dessuten en fin måte å komme i skikkelig julestemning på. Hent inspirasjon i naturen og hos butikker som Nille, Panduro, Søstrene Grene, Rusta eller TGR. Bruk ellers det du finner i skapet, som syltetøyglass eller hermetikkbokser. Litt cellofan, rødt silkebånd, gråpapir og syltetøyglass vil komme til god nytte. Lykke til!

SØK SKOGENS RO

En deilig tur i skog og mark gjør alltid godt. Her er det bare én ting som gjelder: Å ta seg tid! Finn frem sitteunderlag og varme klær, dra alene eller ta med barna på oppdagelsesferd. Kanskje finner dere noen spennende spor

i snøen? Lek gjemsel blant trær og busker, lag en snømann, tenn et bål og kos dere med medbrakt mat og varm drikke. Skogen byr på uendelig med turmuligheter, og best av alt; det er helt gratis!

LAG EN ISLYKT

En hjemmelaget islykt pynter opp inngangspartiet og ønsker julens gjester varmt velkommen. I tillegg er det enkelt å lage, alt du trenger er en stor og en liten bøtte, og det du måtte ønske av pynt. Alt fra kongler, blomster, glitter og grener kan brukes. Vil du ha en lyslykt i farger, kan du tilsette litt konditor-

farge i vannet.

Slik gjør du: Hell vann i en bøtte og legg i pynten. Sett en mindre bøtte med noe tungt nedi, og sett den i en stor fryser eller ute (hvis det er minusgrader). Når vannet er frosset, tar du lykten inn og spyler den forsiktig med litt varmt vann til den minste bøtten løsner. Sett i et lys og sett lykten ut!

GÅ JULEBUKK MED BARN

Julebukk har røtter i den norrøne juletradisjonen, men det er flere ulike teorier om opprinnelsen. Julebukk regnes som en god,

gammeldags tradisjon, som bringer frem nostalgi og gode minner hos de aller fleste av oss. Likevel er julebukk i ferd med å dø ut, da generasjonen som vokser opp i dag nok er mer vant til Halloween med knask eller knep. Men hvorfor ikke ta opp igjen julebukktaditionen med barn eller barnebarn? La de kle seg ut og gå en tur sammen med dem i nabolaget. Syng julesanger eller les et juledikt

for de som åpner. Vi garanterer røde kinn og ekte julestemning!

LAG DIN EGEN BLOMSTER-DEKORASJON

De vakreste blomsterdekorasjonene lager du enkelt selv uten å verken bruke for mye tid eller penger. Blomstergrupper, for eksempel, lager du på 1-2-3. Alt du trenger er et lekkert fat, favorittjuleblomsten i en fin julepotte, julekuler, glitter, julelys og litt dekorativ julepynt av eget ønske, og vips – så har du en flott borddekorasjon! Med en oasis, litt mose, glitter og ståltråd i sølv- eller gull, så kommer du også langt. Fest mosen rundt oasisen med ståltråd, strø over litt

glitter – og så er du ferdig! Skal du reise bort i julen? Da kan du med fordel velge blomster som fint tåler noen dager uten stell, slik som svibler, julestjerner og amaryllis.

Tips!

Skal du ha blomster i oasisen, så må du huske å snitte blomstene godt og la oasisen trekke til seg nok vann før du setter i blomstene. En oasis som er tørr i midten vil føre til at blomstene visner ganske så fort.

MESTERGRØNN

MESTERGRØNN

ØL

– DEN NYE VINEN

Øl er i vinden som aldri før, og mikrobryggeriene popper opp over hele landet. Ifølge ølektspert Espen Smith finnes det en øl for alle, og nå i julen spiller ølet en sentral rolle ved siden av julematen.

TEKST: Tanja Reine for Delbæk Tekstbyrå AS
FOTO: Bryggeri- og drikkevareforeningen

– Vi har en solid øl-kultur her i landet, og norsk øl har tradisjoner langt tilbake i tid, sier forfatter og kåsør Espen Smith. Han har vært en kjent aktør i ølbransjen i flere tiår, og har skrevet flere bøker om øl.

– I Norge har vi brygget øl siden vi begynte å dyrke korn. På grunn av klimaet har vi aldri blitt et vinland, men vi har hatt mye bra øl helt fra norrøn tid og frem til i dag. I middelalderen var norske bønder til og med lovpålagt å brygge øl, forteller Smith, som omtaler seg selv som ølambassadør.

FRA EKSPORTVARE TIL MIKROBRYGGERI

Med industrialiseringen kom de store bryggeriene og i siste halvdel av 1800-tallet hadde Norge et høyt antall ølbryggerier fordelt over hele landet.

– Norsk øl ble på den tiden faktisk eksportert til utlandet. Det var gjerne tyske agenter som eksporterte øl til Sør-Amerika og Afrika. For eksempel hadde Hamar bryggeri sitt største eksportvolum av Pale ale til Peru, sier Espen Smith.

Det norske ølet holdt høy kvalitet, og hadde et godt rykte rundt i verden. Men under første og annen verdenskrig ble det råvaremangel, og dette gikk også utover ølproduksjonen.

– På 80-tallet søkte man tilbake til håndverket, de første mikro-

bryggeriene dukket opp i USA, og i 1989 åpnet Skandinavias første mikrobryggeri, Oslo Mikrobryggeri, som fortsatt er i drift, sier Smith.

Mikrobrygget øl er nå mer populært enn noen gang, og Smith tror interessen vil fortsette å øke.

– Jeg tror vi kan telle opp mot to

hundre bryggerier i Norge i dag, og det er ganske heftig. Norsk øl kjennetegnes av bred variasjon, med utrolig mange ølstiler. Dette henger sammen med at folk er mer nysgjerrige enn før. Det finnes en ølklubb i hver eneste lille krik og krok i landet, og det er en morsom utvikling.

UNDERGJÆRET OG OVERGJÆRET

Det er ølets gjæringsprosess som i høy grad avgjør hva slags øl man ender opp med, og det skiller mellom to hovedgrupper, undergjæret og overgjæret øl. Undergjæret øl kjenner vi ofte som lager og pilsner, og det er disse som dominerer på ølmarkedet.

– Undergjæret øl brygges i store volum og har en begrenset variasjon, mens overgjæret øl, også betegnet som «Ale», har stort mangfold og utvalg når det gjelder stil og smak. Alt fra engelsk Blonde til amerikansk IPA, sier Smith.

På trendtoppen er IPA, kort for Indian Pale Ale, som har et høyt

VISSTE DU DETTE OM ØL?

innslag av humle og er derfor bitter på smak.

– Humlen fungerer som tanniner og griper fett i ganen, derfor kan det for eksempel være godt med humlet øl til jul. Det samme gjelder surøl, som øker i popularitet. Det syrerike ølet gjør at det passer til fet mat, og mange finner det mer leskende enn ordinær pils. Og så har du så klart øl med høy alkoholprosent, som er mørke og kraftige. Disse kan bli mektige ved siden av mat, og nytes derfor ofte best alene.

ØLSMAKING

– Jeg oppfordrer alltid til å være nysgjerrig og prøve nye stiler og øltyper. Hvis folk sier de ikke liker øl, spør jeg gjerne om de liker sjokolade, for det er flere øl som har et hint av sjokolade eller karamell, sier Smith.

Og når ølet skal smakes for første gang, er det omtrent som med

vinsmaking, men ifølge Smith er øl hakket mer avansert å analysere.

– Se på fargen først, hvis den er mørk brun eller kobberød, kan du tenke på karamell og sjokolade, for da er ølet tilsatt mørke maltsorter.

Når du er klar for å smake på ølet, tar du en slurk og trekker inn litt luft.

– Øl har flere hundre smaksreferanser, mange flere enn vinen. Det høye antallet smaker skyldes den store variasjonen i maltsorter, og krydderet som tilsettes i bryggeprosessen. Ettersmaken er også viktig. Hvordan ølet sitter igjen i ganen. Lupulinet i humlen gir en tørrhet som sitter i lenge etter at du har svelget, og er en referanse på at det er en god matøl. Og så må du ikke glemme å kjenne på mersmaken så klart, hvor lyst får du til å ta en slurk til? sier Smith.

ØL TIL JULEMIDDAGEN

I julen har ølet tradisjonelt en enda mer fremtredende rolle, og slik har det vært helt fra norrøn tid. Det beste ølet skulle brygges til jul, kanskje med en dråpe honning oppi, som var sjelden vare den gangen. Og man «drakk jo» for å minnes gudene.

– Øl og julemat er fortsatt en klas-

siker. Selv holder jeg meg til juleøllet, som begynner på 6,5 prosent styrke, for du trenger såpass fyldig øl for å harmonere med den fete maten. Er det røkt pinnekjøtt som står på menyen, ville jeg gått for et øl med mørkere sødme, som har et høyt innslag av humle. Og til juletorsken passer det ypperlig med et av de nye, lette og lyse juleølene, sier Smith.

Skal du derimot også drikke akevitt ved siden av, anbefaler han øl med lavere alkoholprosent.

– Julematen i seg selv er kompleks, og da kan et sterkt øl ved siden av akevitt bli i overkant mye smak.

BRYGGE SELV?

For ølentusiaster er det fullt mulig å brygge eget øl, og ifølge Smith kan du med litt innsats få til et godt brygg hjemme hos deg selv.

– Det er klart det er moro å kunne servere sitt eget øl, det er det mange som gjør. Det viktigste er da å ha nok tid og god kontroll på bryggeprosessen, for det lager ikke seg selv. Pils er utfordrende å få god på smak, men du kan brygge morsomt mørkt og kraftig øl hvis du legger inn litt innsats. Men husk bare at øl er ferskvare, så du bør ha en plan for at det også skal drikkes, slik at det ikke blir stående og støve ned i kjelleren.

LETT Å FINNE *julestemning* I STAVERN

TEKST: Myriam H. Bjerkli

FOTO: Svernn Dvergastein, alle julebilder. Myriam H. Bjerkli, portrett.

Julebelysningen skinner over gatene, og butikkvinduene glitrer om kapp med de tre store juletrærne som kaster et nesten magisk lys utover Stavern i disse ukene før jul. Med kunstutstillinger i Leiren og småbutikker på rad og rekke langsmed smågatene, er det lett å finne julestemningen akkurat her.

- På julegrantenningen pleier vi å ha rundt tre tusen mennesker samlet, forteller Ronny Andersen, som er styremedlem i Næringslivforeningen og ansvarlig for julelystenningen i år. - Da tenner vi først juletreet ved torvet, før vi går i samlet flokk til treet på plassen foran Skipperstua, og deretter avsluttes det hele i Leiren med

julegrantenning av det største treet. Der blir det korpsmusikk og sang, kaffe og kaker. Nissen kommer selvfølgelig, og det er sang og gange rundt juletreet. Han smiler. - Noen hevder at det må være Norges hyggeligste julegrantenning, og det tror jeg de har helt rett i.

Selv om Ronny opprinnelig er fra Bergen, har han bodd i Stavern siden 2010 og absolutt funnet sin drømme plass i Stavern. - Det er selvfølgelig helt fantastisk her om sommeren, men det er også veldig koselig her om vinteren, sier han. - Nå i desember, med tente julegater og søndags-åpne butikker og kafeer, forestil-

Ronny Andersen

”
- Noen hevder at det må være Norges hyggeligste julegrantenning, og det tror jeg de har helt rett i.

”

– De er faktisk så gode at det aldri noen gang har vært noen som har kommet tilbake for å bytte dem.

linger, kunst og kultur på både Det Gule Galleriet og i Leiren. Hvis været er pent, så yrer det av liv her, og jeg skjønner godt at det trekker mye folk. I tillegg er det mange positive mennesker her, da vi pyntet julegatene var vi over tretti personer. Alle stiller opp, og det er i det hele tatt mange som vil mye, og som engasjerer seg i byens ve og vel.

Stavern kan by på aktiviteter i hele desember. Blant annet show på Det Gule Galleriet, julemat på hotell Wasiliof og de mange kafeene, muligheter for en trivelig tur langs kyststien og ikke minst det tradisjonelle julemarkedet på Fredriksvern Verft. Og selvfølgelig, butikker som er åpne hele uken, inklusive søndager. Det vet mange

å sette pris på, og Maren Russeltvedt Larsen, som jobber på Rått og Sanselig, kan fortelle om travle dager før jul.

– Vi har mange kunder som er innom og kjøper klær, pynt og gaver, forteller hun. – Og de setter veldig pris på at vi har en del ting som de ikke finner i de vanlige kjedebutikkene.

Jarbjørg Bjørholdt som jobber i nabobutikken Super Kid, trives også godt med travelheten i desember.

– Vi har kunder i alle aldre forteller hun. – Besteforeldre, foreldre, barn og ungdom. Derfor prøver vi å ha noe til dem alle, med klær fra spebarnstørrelse og opp til

15 – 16 år, leker og julepynt.

Butikkene utenfor sentrumsgatene opplever også ekstra tilstrømming før jul, deriblant Verken eller både og, som ligger strategisk plassert ved dagligvarebutikken og Vinmonopolet.

– Hos meg finner du personlige og ofte spiselige julegaver, forteller innehaver Aase Strand. – Gode sjokolader, julekaffe og adventste. Såper, kremer og godlukt, fine krus og kopper, og i det hele tatt gaver du ikke finner andre steder. Vi selger nok mest av de spiselige julegavene våre, og de er da også virkelig gode. Aase smiler. – De er faktisk så gode at det aldri noen gang har vært noen som har kommet tilbake for å bytte dem.

Årets miljøutvalgstur gikk til Næs Jernverk i Tvedestrand og til Risør by.

I år som årene før, var det en fornøyd delegasjon som møtte opp ved Bøkeskogen for å dra på den årlige miljøutvalgsturen.

Turen gikk først til Næs Jernverk som er et av Norges best bevarte produksjonsanlegg hvor man kan oppleve hvordan jern og stål ble fremstilt i gamle dager. Deretter gikk turen til Risør. Den hvite trehusbyen er alltid hyggelig å besøke.

”

Tilbakemeldingene var at «alle» var enige om at det hadde vært en hyggelig tur med godt selskap.

Når erfaring teller...

Sletsjøe
BEGRAVELSESBYRÅ

Nansetgt. 43, Larvik
www.labe.no

Telefon 33 18 10 80

TILGJENGELIG HELE DØGNET

TRYGT – TRIVELIG OG SOSIALT

Overskriften er nettopp det styreleder Lisbeth Eikenæs ønsker at det skal være i Byterrassen. Det har de lyktes så godt med at de vant årets miljøpris, heder og ære og 20 000 velfortjente kroner.

TEKST OG FOTO:
Myriam H. Bjerkli

”
Et tegn på at folk trives, er at det nesten aldri er noen som flytter fra Byterrassen

- Pengene skal vi bruke til å pusse opp den ene oppgangen, forteller styrelederen fornøyd.
- Det trengs og det kommer til å gjøre det enda hyggeligere å bo her.

De 44 leilighetene i Byterrassen er bosatt av personer i alderen fra ca 50 til over 90 år. Ifølge Lisbeth Eikenæs fungerer de aldeles utmerket sammen.

- Vi har juletreff og sommer-samling, dugnader og almannamøter. Og alle er flinke til å bidra. Kan de ikke ta de tyngste fysiske løftene, så bidrar de med kaffe og kaker. Hun ler. - Sist vi hadde dugnad, så hadde vi kaker i lang tid etterpå.

Borettslaget vant Miljøprisen nettopp for sitt fokus på å gjøre det trivelig og trygt for de som bor der. Allerede som nyinnflyttet i Byterrassen, merker man at dette er i fokus. Alle som flytter inn blir ønsket velkommen med blomster og en mappe med informasjon.

Alle runde fødselsdager blir også gjort stas på og beboerne er ofte samlet på «tunet» til en prat og en kaffetår. Et tun som selvfølgelig er pyntet med blomster, planter og lys. Hvert år arrangerer de julefest i garasjen med mat, sang og gratis loddtrekning der alle er garantert å vinne. Sommerfesten tar de utenfor huset, de siste to årene i en av beboernes hytte, der alle hjelper til med kjøring, slik at alle blir inkludert.

- Det er viktig at vi inkluderer alle, sier Lisbeth Eikenæs alvorlig. - Jeg er en veldig sosial person selv, og tidligere var jeg gift med en flyver og flyttet mye rundt, så jeg vet hvor viktig det er å ha et sosialt nettverk. Dessuten, når folk trives rundt meg, så trives jeg selv også. Et tegn på at folk trives, er at det nesten aldri er noen som flytter fra Byterrassen, blir det en ledig leilighet, så er det som regel livet selv som har satt strek. Men selv om borettslaget i all hovedsak er bebodd av godt voksne personer,

evner de likevel å tenke framover. I garasjen har alle plassene fått lademulighet for elbiler.

- Foreløpig er det ikke så mange som har elbil her, forteller Eikenæs. - Men nå har alle muligheten for lading, dersom de skifter til elbil. Det neste vi håper på å få ordnet, er å få lagt inn internett hos alle.

Hun presiserer at det er mange som skal ha ære og takk for at nettopp Byterrassen har vunnet prisen.

- Jeg er bare en av mange som bidrar. Vi er et aktivt styre, og vi har en flink vaktmester. I tillegg er beboerne her fantastiske. Det er aldri vanskelig å få folk til å stille opp, og hvis noen er på ferie, tar noen inn avisen for dem, og når vi hadde brannøvelse sist, så passet alle på at alle var kommet med. Hun smiler. - Jeg føler egentlig at vi er en stor familie der alle bryr seg om hverandre.

LYKKELIGE VINNERE AV ÅRETS LABOFOND

Da de feiret 70-årsdagen sin i 2016, bestemte LABO seg for å gi bort 70.000 kroner til gode tiltak som kommer barn og unge i Larvik til gode. Torsdag 15.11. ble beløpet, som nå har økt til 75.000 kroner, delt ut for tredje gang.

TEKST OG FOTO:
Myriam H. Bjerkli

Det var direktør Asle Granerud og markedskoordinator Alise Myhre som sto for utdelingen, og de heldige vinnerne var i år Larvik Håndballklubb, Verdensmesteren og Larvik svømmeklubb, som hver fikk utdelt 25.000 kroner.

Teddy Dammen og Torbjørn Engstrøm mottok pengene på vegne av Larvik Svømmeklubb, og de har klare planer for hva pengene skal gå til.

- De skal øremerkes svømmeopplæring for barn og ungdom, forteller Teddy Dammen. - Slik kan vi bidra til å både øke svømmeferdighetene og til sosial integrering, og siden det er et gratis tilbud som krever mye logistikk og planlegging, kommer disse pengene veldig godt med.

Else Marit Bjerknæs, Hege Forum og Mehamed Bilal Hammal fra Verdensmesteren, var også strålende fornøyd da de fikk overrakt sjekken av Granerud.

- Verdensmesteren er en mottaksskole som vektlegger vennskap, utvikler sosial kompetanse og gode relasjoner, og pengene vi har fått av Labo skal gå til aktiviteter som skaper samhold blant elevene våre, forteller rektor Else Marit Bjerknæs. - Akkurat hvilke vet vi ikke helt enda, vi ønsker å inkludere elevene i beslutningen, så elevrådet skal selv få lov til å

avgjøre hvilke aktiviteter som skal prioriteres.

Fra Håndballklubben var det Inger B. Øyen, Staale B. Grøn og Geir Arne Brevik som fikk gleden av å delta på overrekkelsen.

- Special Olympics er en verdensomspennende idrettsbevegelse for personer med utviklingshemning, og vi har planer om å bruke pengene på å invitere spillerne på Spesial Olympics i Fredrikshavn - vennsbyen vår - over til Larvik, sier Staale Grøn fornøyd. -

Det kommer til å bli gøy.

” 75.000 kroner til gode tiltak

Den hellige julematen

VÆR VÅGAL OG PRØV ET LITE DRYSS AV NOE NYTT

Julemattradisjonene ligger dypt forankret i oss og for mange blir det ikke jul uten de samme matrettene år etter år. Ta sjansen på å prøve litt nytt - du trenger nødvendigvis ikke forandre på hovedretten - men tilbehør og dessert kan godt tåle å bli utfordret av nye spennende retter.

KILDE: matpaabordet.no

Salatkrans

Finn frem et rundt (eller nesten rundt) fat og sett en liten skål i midten som du kan ha dressingen opp i.

En julegrønn krans får du ved å blande forskjellige salatblader med brokoli, vårløk og avokado. Dette blandes sammen i en bolle, før du danderer det på fatet som en krans. Tilslutt drysser du over litt valnøtter, granateple og fetaost.

En enkel vinaigrette med eddik, senep, olje og krydder er deilig tilbehør i skålen i midten.

Julepavlova

Bruk den frukten du liker aller best. Er det noe du ikke får tak i erstatt det med mer av noe annet.

KILDE: matprat.no

Lag favoritten Pavlova året rundt! Topp den sprø marengsbunnen med deilig eggekrem og julens frukter krydret med vanilje og stjerneanis - og vipps du har en herlig kake å servere dine gjester på juleselskapet.

INGREDIENSER

8 PORSJONER

Marengsbunn:

4 stk eggehvite
1/4 ts salt
250 g sukker
2 ss maisstivelse (maizena)
1 ts hvitvinseddik

Eggekreem:

4 stk eggeplomme
3 dl melk
1/2 dl sukker
1 ss maisstivelse (maizena)
3 stk gelatinplater
1 1/2 dl kremfløte

Sukkerlake:

1 stk vaniljestang
1/2 dl sukker
3 dl vann
2 stk stjerneanis
1 stk hel kanel

Frukt og bær:

1 stk klementin i tynne skiver
2 stk frisk fiken i båter
1 stk pære i båter
1 pk bjørnebær (å 125 g)
1 pk physalis (å 125 g)
1 stk rød plomme
1 dl tranebær
frø fra 1/2 stk granateple

SLIK GJØR DU

1. Forvarm stekeovnen til 120 °C. Bruk over- og undervarme.

2. Ha eggehviter i en ren, tørr bolle av glass eller rustfritt stål. Pisk dem sakte sammen med litt salt til de danner et mykt skum. Skru opp hastigheten til boblene i skummet er små og jevne. Når skummet danner stive topper, tilsett sukker, litt av gangen. Pisk til blandingen er myk og blank og alt sukkeret er oppløst. Ikke visp for lenge, da blir blandingen kornete.

3. Sikt maizena og ha hvitvinseddik i marengsen, vend det forsiktig sammen med en slikkepott.

4. Legg et ark bakepapir på et stekebrett, tegn en sirkel etter en kakeform eller en tallerken, 24-26 cm i diameter. Fordel blandingen i sirkelen og form det til en kake, ca. 2,5 cm høy.

5. Stek kaken ca. 1 1/2 time på nederste rille i stekeovnen til bunnen er sprø på yttersiden. Skru av ovnen og la kakebunnen stå i stekeovnen til den er avkjølt, gjerne over natten med ovnsdøra på gløtt.

6. Lag eggekrem. Ha eggeplommer, melk, sukker og maisstivelse i en kjele.

Klipp opp gelatinplater og ha dem i kjelen.

7. Varm opp under omrøring til kremen tykner.

Når konsistensen på kremen er som en tykk vaniljesaus, ta den av platen og hell den over i en bolle. Avkjøl. Pisk kremen lett før bruk slik at den blir jevn og klumpfri.

8. Rens og skjær opp frukt. Del vaniljestang i to på langs og skrap ut frøene. Kok opp sukker og vann, ha i frø fra vaniljestang, selve vaniljestangen, stjerneanis og kanel. Når sukkeret har løst seg opp, trekk kjelen av platen, avkjøl noe og ha i frukt og bær. Sett til avkjøling.

9. Pisk kremfløte stiv og vend den sammen med eggekremen.

10. Anrett eggekremen på marengsbunnen rett før servering. Sil av laken og legg frukt og bær pent over eggekremen. Pynt eventuelt med mynte og ringle over litt honning om du ønsker.

Prøv øl til desserten!

Bokkøl er svært mektig og har gjerne en karakteristisk karamellsmak på grunn av malten, og egner seg utmerket som drikke til søt mat og desserter, som et alternativ til portvin.

Når hverdagen skal fargesettes.

Hos Flügger farve hjelper vi deg med å sette sammen fargepaletter som passer til deg og din bolig.

Husk at du som LABO-medlem alltid får 20% rabatt og 5% bonus* hos Flügger farve.

Flügger farve
Malerfagets leverandør

MINDRE ALENE SAMMEN?

TEKST: Myriam H. Bjerkli

Vi nærmer oss jul, en periode der pengene sitter løst og mange av oss føler litt ekstra på samvittigheten. Både tiggerne som sitter på asfalten utenfor de glitrende kjøpesentrene og hjelpeorganisasjonene får ofte litt ekstra i bøssene akkurat nå.

Selv var jeg med på TV-aksjonen til inntekt for Kirkens Bymisjon tidligere i høst, der pengene skulle gå til å hjelpe de som faller utenfor i samfunnet vårt. Inkludere dem, gi dem nattely, hjelpe dem ut av ensomhet og helst inn i både arbeidsliv og fellesskap. Det er viktig, for i det som kan virke som et land med overflod av alt, er det også mange som sliter. Økonomisk, fysisk eller psykisk. Og ikke minst, med ensomhet.

Bymisjonens motto var «Mindre alene sammen.» Det høres fint ut, men for meg skurrer likevel formuleringen litt. Jeg skjønner selvfølgelig tanken bak. Vi trenger alle noen som er der for oss, som vi kan snakke med, være sammen med. Et fellesskap. Det er der det hele starter, men ensomhet kan komme i flere varianter.

Som barn og ungdom flyttet jeg over tjue ganger. Det gjorde det vanskelig å knytte vennskap, etter hvert ga jeg det nesten opp. Jeg skulle jo uansett sikkert snart

flytte igjen, da var det bedre å ikke ha blitt glad i noen, å slippe å savne. Det var slitsomt å alltid være den som måtte presse seg på, jeg hadde ingenting som var egnet til å imponere, og de andre var allerede en del av et etablert miljø. Derfor tydde jeg isteden til bøkene. De var der alltid, de kunne jeg ta med på flyttelasset eller finne på et nytt bibliotek. Jeg var på mange måter et ensomt barn, men takket være bøkene så var det en ensomhet jeg taklet.

De gangene jeg derimot virkelig kjente på den vonde ensomheten, var når jeg var sammen med andre. Den ensomheten man kan føle når man, omringet av mennesker, likevel ikke passer helt inn. Når man er den ingen egentlig føler for å snakke med, den med andre interesser, som kanskje er sjenert eller har andre erfaringer, den som snakkes forbi, over hodet på, eller rundt. Invitert, men likevel ikke sett, anerkjent eller verdsatt. Ensomhet rammer nemlig ikke bare den som sitter alene, for noen er det annerledes. Noen av oss er mest alene sammen.

Likevel har selvfølgelig Kirkens Bymisjon og de andre som prøver å skape sosiale møteplasser helt rett. Mennesker trenger å møtes og inkluderes, og der kan vi alle bidra. Kanskje spesielt nå i jula,

der alle de lykkelige familiene kan få de som ikke helt passer inn i glansbildet, til å føle seg ekstra utenfor. Men like mye resten av året. Enten det er ved å invitere en ekstra rundt festbordet, arrangere julefeiring for de som ikke har noen å feire sammen med, eller rett å slett slå av en prat med en som vanligvis står alene, kanskje invitere noen på en enkel kopp kaffe på en hverdag. Melde seg som besøksvenn for eldre, eller som lesehjelp for våre nye landsmenn. Mulighetene er mange, og ved å bety noe for andre, gjør man også sin egen hverdag rikere.

Kanskje kan vi også – når vi først møtes – bli litt flinkere til å virkelig se hverandre? Uavhengig av status, og hva man selv kan oppnå? Ikke for å bygge nyttige nettverk, men rett og slett for å bli kjent? Være litt ekstra oppmerksom på å inkludere den som er tilstede, uten helt å være det? Den som smiler på de rette stedene, uten at øynene er med? Som kanskje drikker litt for mye i et håp om å passe inn, eller hun som alltid finner en unnskyldning for å dra tidlig hjem? Den som kanskje står der, midt i blant oss, og føler seg totalt ensom og bortkommen?

Rett å slett bli litt flinkere til å virkelig se hverandre? På ordentlig?

Morosider

**Finn 7 forskjeller
i de to bildene**

Løsning:

Regn ut svaret!

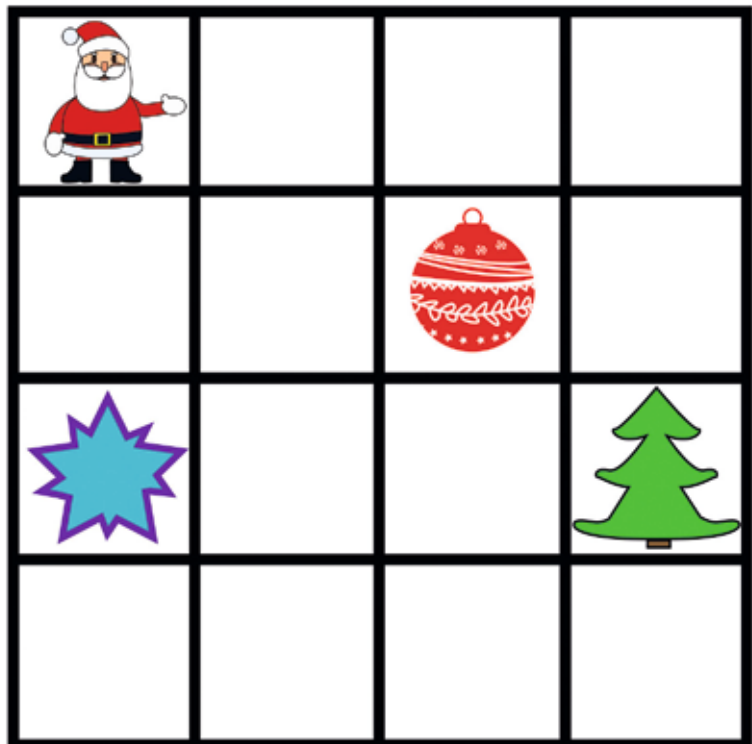
$$\text{Snowflake} = 5 \quad \text{Gingerbread} = 7 \quad \text{Christmas Tree} = 1 \quad \text{Candy Cane} = 3$$

$$\text{Snowflake} + \text{Gingerbread} + \text{Candy Cane} = \square$$

$$\text{Gingerbread} + \text{Candy Cane} - \text{Christmas Tree} = \square$$

$$\text{Candy Cane} - \text{Christmas Tree} + \text{Snowflake} = \square$$

Julesudoku

Løsning:

FNIS...

Mamma: Hvorfor la du avisen i kjøleskapet?
Ole: For pappa ville ha ferske nyheter!

Hva kan en mus trekke like godt som en
elefant?
- Pusten!

Det var en pasient som skulle opereres.
Da han våknet, sa han til doktoren:
- Det føles som om jeg har fått en hammer i
hodet.
- Ja, vi gikk tom for narkose.

aktiv.

Aktivmeglerne kjenner byen godt..

GRY - T: 906 21 975

LARS ERIK - T: 478 92 666

HEIDI - T: 996 24 698

ALEKSANDER - T: 975 92 250

RUTH IREN - T: 992 57 756

..og er alle spesialister på sitt eget nærmiljø.

Sammen for best mulig boligrådgivning

- Økt kompetanse, lokalkunnskap og lang erfaring i boligmarkedet
- Helhetlig meglertjeneste. Nå tilbys alt fra lån til håndverkstjenester
- Større kontaktflate
- Økt tid til kundekontakt med nye effektive arbeidsverktøy
- Sammen er vi gode på alle typer boliger

Velkommen!

Ta kontakt på eiendomsmeglernes egne telefonnummer eller stikk innom i våre lokaler i Prinsegata 2 eller i Larvikbanken. Det er alltid en unik fordel for LABO-medlemmer. Lik oss også gjerne på Facebook/Aktiv Larvik.

Se også vår eller hjemmeside: www.aktiv.no/eiendomsmegler/larvik

Hva kan du spare på medlemsskapet ditt?

HUSK! Bonus får du i tillegg til rabatter og gjelder for alle kjøp, også tilbud og kampanjer.

For å få bonus må du ha aktivert medlemskortet ditt, og bruke medlemskortet eller registrert bankkortet ditt ved kjøp.

LOKALE FORRETNINGER

Elveveien 130, Larvik,
tlf.: 33 11 50 70,
dekkspesialistenas.no

power.no
Nærmeste butikk finner du i
Sandefjord.

Flügger farve

Elveveien 135, Larvik
tlf.: 33 19 96 10

Intersport Nordbyen
Kjøpesenter

fordelskortet.no
Tlf. 03712

BI-Reiser v/Bjørn Inge Nordland,
tlf: 992 18 112 eller
Sør-Vest reiser tlf: 51 82 02 10.

Sanden 2, 3264 Larvik
bolgenkulturhus.no

kraftinor.no
Tlf. 02006

Kongegata 25, tlf.: 922 83 273,
larvik@hitzoptikk.no

Yttersøveien 12, tlf.: 33 11 09 39
lampehuset.no

Dronningensgate 34, i Larvik.
tlf.: 33 18 20 38,
gustavsenvvs.no

MEDLEMSFORDEL

5 % bonus på dekk Dekkhotell
kr 700,- (NB! ikke bonus på
dekkhotell)

5 % bonus

20 % rabatt
5 % bonus

10 % rabatt på ordinære varer
5 % bonus

Medlemspriser på hotell

Medlemspriser
5 % bonus

15% rabatt på Bølgens egne fore-
stillinger. Rabatt på kino hver
torsdag og rabatt på forestillinger i
regi av Riksteateret.

Medlemspriser. Ingen
forskuddsbetaling, ingen skjulte
påslag eller bindinger

20% på solbriller
15 % rabatt på ordinære varer
2 % bonus

Kampanjer
5 % bonus, gjelder også nettbutikk

15 % rabatt på materiell
5 % bonus
kr 100,- i rabatt på timeprisen

ØVRIGE MEDLEMSFORDELER

KREDITTKORT
for medlemmer
Leveret av EnterCard

fordelskortet.no
Tlf. 03712

CARLSENFRTZØE
Den lokale byggevareresspecialisten

Larvik: Lågaveien 6, Larvik
Tlf: 33 13 23 00
Stavern: Terneveien 2, Stavern
Tlf: 33 13 99 66

Din trygghet. Vår lidenskap.

Tlf. 21 05 99 50

butikk og installasjon

Nansetgata 89, tlf.: 33 18 30 15
sommerfeltelektro.no

thonhotels.no

FORSIKRING
for medlemmer

fordelskortet.no (leveres av IF)
Tlf. 22 42 85 00

Torget 4, 3256 Larvik 1
closeup.no, tlf.: 975 38 000

MEDLEMSFORDEL

Bonus i nettbutikker
Prisgaranti og uhellforsikring
Nyhet! Reiseforsikring inkludert

15 % rabatt på maling,
25 % rabatt på trevare
2 % bonus

Fri installering av grunnpakken
og 10 % rabatt på tilhørende
vektertjenester

15 % rabatt på el-materiell
kr 100,- i rabatt på timeprisen 5 %
bonus. Gratis utkjøring

12 % rabatt på ordinær pris

Medlemspriser på innbo og reise
18 % samlerabatt

5% bonus på alt.
Medlemstilbud.

GI BORT ET MEDLEMSKAP TIL JUL!

Det er gratis kontingent ut
året. Du betaler kun andelen i
LABO uansett alder.

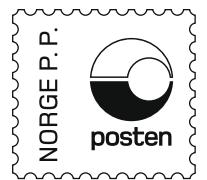
Juniormedlemmer har fritak
for kontingent til de fyller 18
år, for alle andre er det årlig
kontingent på kr 300,-.
Når du kjøper junior-
medlemskap så får du med
den søte bamsen Bambo.
Koselig med en pakke til jul!

Bamsen må hentes på LABOs
kontor. Innmelding kan skje
på våre nettsider www.labo.no
eller med å stikke innom
oss i Prinsegata 4.

Julegaveidé

Returadresse:
Larvik Boligbyggelag
pb. 263, Prinsegata 4
3251 LARVIK

MEDLEMSFORDELER HOS CARLSEN FRITZØE

FÅ GODE TILBUD OG 2% BONUS PÅ ALT!

Modernisere hele huset, bygge ny terrasse eller bare pusse opp et rom?
Hos Carlsen Fritzøe får du alt du trenger av trelast, byggevarer, verktøy, maling og mye mer.
Du får gode råd og svar på dine spørsmål fra betjeningen med kunnskap, og vi kan hjelpe deg med alt fra planlegging og beregning til transport og finansiering.
Trenger du en flink håndverker, har vi navn og nummer til de beste i ditt distrikt.

Registrer byggeprosjektet ditt på carlsenfritzoe.no så hjelper vi deg, uansett stort eller lite prosjekt!

Husk å vise frem medlemskortet for å få rabatt og bonus.
Vi hjelper deg å aktivere fordelskortet.
Medlemsrabatt gjelder ikke varer på tilbud eller til fast lavpris.

CARLSENFRTZØE
Den lokale byggevarespesialisten

LARVIK - Lågaveien 6, 3262 Larvik
Tlf.: 33 13 23 00 - Åpent: 7-18 (9-15)
www.carlsenfritzoe.no